

1. Visita a l'Institut Municipal d'Educació, sota la direcció de la Sra. Montserrat Filomeno. Homenatge a Artur Martorell.

El dia 22 de novembre, als vols de les dotze, els assistents a les Primeres Jornades de la Societat Catalana de Pedagogia vàrem adreçar-nos a visitar l'IME, ubicat a la Plaça d'Espanya de Barcelona. La rebuda per part de Maria Martorell, filla d'Artur Martorell, de la Directora de l'Institut i d'altres membres de la Institució fou altament alligadora. La invitació a gaudir de llurs instal·lacions, activitats i funcionament ens va transmetre, un cop més, tot coneixent la seva existència, la gran profunditat humanística i científica del seu fundador. Cal esmentar les dependències annexes, a Montjuïc, on vàrem poder experimentar la pràctica eficaç i temptadora dels trets pedagògics d'Artur Martorell, així com la fidelitat de l'actual direcció i equip executiu en fomentar i aplicar els objectius educatius quant al nen, a l'escola i a l'educador-mestre, tot reconeixent l'esforç desmesurat per part de totes les persones que integren aquesta institució.

Com a homenatge al seu fundador va tenir lloc un acte acadèmic, on el Sr. Joan Triadó, President de la Societat Catalana de Pedagogia, la Sra. Montserrat Filomeno, Directora de l'IME, la Sra. Eulàlia Vintrosó, regidora de l'Ajuntament de Barcelona, i la Sra. Otilia Defis, membre-soci de la Societat, hi van dedicar indubtables paraules glossant la personalitat i la trajectòria educativa i humana de Martorell, així com la seva tasca en la institució on ens trobàvem.

Tot seguit us transcrivim el parlament de la Sra. Otilia Defis, fidel investigadora de la trajectòria humana i educadora d'Artur Martorell.

Artur Martorell, home i pedagog.

Es compromet glossar la figura d'Artur Martorell, posat que és fàcil quedar-se curt, o bé no plasmar degudament la seva transcendència com a home i com a mestre. La seva acció educadora se'ns presenta en un context i en una època plena de realitats excepcionals.

Artur Martorell es troba entre els pioners del camp de l'ensenyament que varen donar fermesa a un estil pedagògic viu i humà, en el context d'institucions modèliques.

No fou ni un teòric de l'educació, ni un creador de mètodes espectaculars. Fou, sobretot, un mestre que com a constant en la seva vida i en la seva tasca destacà la qualitat humana. Tenia una vibració humana, una manera de fer i de dir, que transmetia amb el seu gest, la seva mirada, els seus moviments, el seu somriure, un caliu i un to humà ple d'optimisme de plantejaments esperançats, de joia interna, pròpies de la imatge d'un home bo. Sempre rodejat d'infants radiava: joia, equilibri i benestar.

La seva pedagogia es fonamentava en una sèrie de característiques, mai prou reconegudes, que foren: la qualitat humana, l'honradesa en els plantejaments, l'entusiasme en la tasca de l'escola, l'agilitat en les aplicacions metodològiques, el respecte per a la persona, l'exigència amb si mateix, l'actitud creativa. Per a ell, el mestre no era la persona que ensenyava als nois i noies, sinó el que guiava, despertava, estimulava i preparava al noi com a home entre els homes. Va exercir com a mestre entre el 1914 i 1917 a la Casa de la Caritat, assajant l'ensenyament viu i sense llibres i sota el guiatge de Maria Montessori. Des del 1919 fins al 1931 va romandre a les escoles del Patronat Domènec de Gràcia, on fou director, educant mitjançant els recursos naturals i potenciant l'esperit d'observació i de descoberta, tot procurant, sempre, fer homes capaços de discernir i de regular la seva conducta, descobrint per ells mateixos llur vocació. Pretenia que no emmagatzemessin coneixements, sinó que utilitzessin la creativitat, el raonament, essent a la vegada actius i responsables.

L'any 1931, va ésser cridat com a assessor tècnic d'ensenyament primari i complementari de l'Ajuntament, des d'on portà a terme importants tasques d'organització de les colònies escolars: Prats de Lluçanès, Cabdella, Calafell "Vilamar", Tossa "Tourissa". Allà desenvolupà una activitat educativa inqüestionable: obrir l'esperit dels nois i noies, tot fent captar la vida mateixa, exercitant la curiositat, la imaginació i el coneixement a partir de l'experiència. En el 1941, després d'haver estat empresonat, continuà la seva tasca i fou nomenat Cap del Negociat de Cultura de l'Ajuntament (1950) on va organitzar les emissions per a escolars de Ràdio Barcelona, amb les quals va ajudar a conèixer la ciutat, els costums del país i va despertar als infants l'hàbit de la reflexió personal des d'una perspectiva cívica.

Com a formador de mestres, Artur Martorell dedicà el seu magisteri, ja en

temps de la Mancomunitat. Posteriorment fou professor de l'Escola Normal de la Generalitat. La influència de Joan Bardina fou decisiva en la seva concepció d'educar. La seva pedagogia no comunicava coneixements o transmetia ciència als futurs mestres, sinó que contribuï en el desenvolupament equilibrat, amb els coneixements indispensables per seguir la instrucció durant la vida.

El seu bagatge pedagògic fou ple d'humanisme: element impulsor que feia obrir camins convertint-se en un excepcional guia i transformant qualsevol cosa en element educador. El seu reflex projectava comportaments humans, i sempre estava atent a les necessitats pedagògiques i humanes dels infants i dels mestres. Era un entusiasta de la feina ben feta, creant i organitzant tota mena d'activitats per a ajudar el mestre, el nen i a l'escola entre les més destacades esmentarem; la participació en la creació dels grups escolars del Primer Patronat Escolar Municipal (1931).

A partir del 1954, fou fundador i director de l'Institut Municipal d'Educació, on organitzà cursos, concerts per a escolars, la Biblioteca Pedagògica, conferències, exposicions, etc. La supervivència de la seva eficàcia docent i de la seva línia pedagògica són conseqüència d'entendre la vida i el fet educatiu com ell mateix descriu: "... l'escola ha d'educar l'infant, formant-li el caràcter, donant-li voluntat ferma, hàbits de constància".

Com he dit al principi, voler plasmar tot el que significa Artur Martorell per a la nostra pedagogia és tasca difícil per a reflectir-ho en poc temps, car parlar d'ell implica molt més que aquesta estona i potser diria que també molts més anys d'estudi i d'investigació. Tanmateix vull acabar tot dient que Artur Martorell era un home educador en la seva vida i en la seva tasca de mestre i formador de mestres. Els seus pensaments alligadoradors ens ho fan palès: "En lloc de tenir les assignatures com a camí per a arribar al fi primordial de l'escola, cal que l'escola faci el noi apte per a la vida. Fem que l'escola sigui ella mateixa una vida".

2. Exposició Bibliogràfica.

Com a complement de la Ponència del senyor Isidor Marf, Cap del Servei d'Assessorament Lingüístic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, ha estat deixat per aquest Servei, tot un material bibliogràfic que ha estat exposat durant els dies de les Primeres Jornades de la Societat Catalana de Pedagogia.

ASSISTENTS A LES PRIMERES JORNADES DE LA SCP

AGUDO, Joana	Vent, 46 a. 3r 08030- BARCELONA
ALSIUS, Mariona	Diagonal, 682 08034 - BARCELONA
AMARGÓS, Rosa	Diagonal, 682 08034 - BARCELONA
AMORÓS i USTRELL, Antoni	Provença, 107 08029-BARCELONA
ANGLÈS i ROIG, Joan	Av.Capellans, 2 43420-SANTA COLOMA DE QUERALT (Conca de Barberà)
ARENAS i SAMPERA, Joaquim	Av.Paral.lel, 186, pral., 1a. 08015-BARCELONA
ELANCO i CALERO M.Lluïsa	St.Antoni M.Claret, 23 L. 3a. 1a. 43002-TARRAGONA
BLASI i GUTIÉRREZ, Sara	Sardenya, 333 08025-BARCELONA
BOIX i NAVARRO, Mercè	Molist, 16 08024-BARCELONA
BORBONÈS i BRESKO, Carme	Higini Anglès, 10 43001-TARRAGONA
BORRELL i FELIP, Núria	Balmes, 437 08022-BARCELONA
BRUNET i RIBA, Josep-Antoni	Plaça d'Espanya, 1 08015-BARCELONA
BRUNET i SIERRA, Josep	Floridablanca, 121 08011-BARCELONA
BUSQUETS i DALMAU, Lluís	Sepúlveda, 125 08015-BARCELONA
BUXARRAIS i ESTRADA, M. Rosa	L'Alguer, 1 08100-MOLLET DEL VALLÈS (Vallès Oriental)
CANDELA i GARCIA, Ferran- Albert	Poeta Cabanyes, 37, 2n, 1a. 08004-BARCELONA
CARMONA i CORNET, M. Carme	Madrazo, 50-52 2n, 2a. 08006-BARCELONA

CAROL i PÉREZ, Josep	París, 193 08036-BARCELONA
CARRO i SANCRISTÓBAL, Lluís	Avgda. Roma, 13, 7è, 2a. 43005-TARRAGONA
CASADESÚS i VALLVERDÚ, M. Josep	L'Emancipació, 32-34 08022-BARCELONA
CASTELLS i JORDANA, Teresa	Consell de Cent, 453 08013-BARCELONA
CAYUSO i ROVIRA, Mercè	Avgda. S. Ramon Nonat 11-13 08028-BARCELONA
CODINA i MIR, M. Teresa	Ntra. Sra. del Port, 413, 6è, C 08004-BARCELONA
DEFIS i PEIX, Otilia	Mandri, 14 08022-BARCELONA
DOMÈNECH, Joaquim	Higini Anglès, 10 43002-TARRAGONA
DOMÈNECH, Salvador	Lepant, 261 08013-BARCELONA
DOMÈNECH i PARDO, Josep M.	Rosselló, 211 08008-BARCELONA
FALGUERAS, Francesc	Escoles Professionals Salesianes Passeig St. Joan Bosco, 42 08017-BARCELONA
FARRÉ i PURROY, Joaquim	Bisbe Sivilla, 44 08022-BARCELONA
FERNÁNDEZ i PÉREZ, Ricard	Tv. Gràcia, 8 08021-BARCELONA
FERRER, Ferran	Gran Via Corts Catalanes, 488, 2n 08015-BARCELONA
FIGUERAS i JACOMET, Josep M.	Santaló, 14 08021-BARCELONA
FOLCH i CAMARASA, Lluís	Girona, 85 08009-BARCELONA
FORTUNY i GRAS, Montserrat	Villar, 51 08026-BARCELONA

GIBERT i ÀLVAREZ, Ferran	Fabra i Puig, 64 08030-BARCELONA
GOMÀ i ALBERT, Ramon	Tajo, 59 08032-BARCELONA
GONZÁLEZ-AGÀPITO, Josep	Baró de Viver, 44 08310-ARGENTONA (Maresme)
GUITART, M. Carme	Numància, 111, 1r., 1a. 08029-BARCELONA
HERMOSO i GARRO, Adoració	Balmes, 390 08022-BARCELONA
JANÉ i ROMELL, Teresa	Tv. de les Corts, 369 08029-BARCELONA
JARQUE i JUTGLAR, Josep M.	Diagonal, 682 08034-BARCELONA
JUNCOSA i FERRET, Ramon	Bailèn, 182, 5è., 1a. 08037-BARCELONA
LANDOÑO, Inés	Aragó, 316, 2n., 1a. 08009-BARCELONA
LOZANO i SOLER, Josep M.	Mas Casanova, 8 08026-BARCELONA
LLOP i GINER, Josep-Manuel	Avgda. S. Ramon Nonat, 11-13 08028-BARCELONA
LLORET i FERNÁNDEZ, M. Isabel	Balears, 11 08290-CERDANYOLA (Vallès Occidental)
MALLART i NAVARRA, Joan	Indústria, 241 08026-BARCELONA
MARÍ, Isidor	Mallorca, 272 08008-BARCELONA
MARTÍ i RECGBER, Manuel	Avgda. Sarrià, 38 08029-BARCELONA
MARTORELL i CODINA, Maria	Rosselló, 218 08008-BARCELONA
MASCORT i DíEZ, Ernest	Mallorca, 188 08036-BARCELONA
MATEU i SERRA, Jaume-Ramon	Av. Andorra, 7 bis B 43002-TARRAGONA

MAYOL i RODRÍGUEZ, Antoni	Gran Via Corts Catalanes, 265 08004-BARCELONA
MELER i MUNTANÉ, Miquel	Sicília, 390 08025-BARCELONA
MESTRES i GABARRÓ, Joan	Passeig St. Gervasi, 83 08002-BARCELONA
MIRA i CASTERÀ, M. Rosa	Girona, 90, àtic, 5è. 08009-BARCELONA
MUSET i ADEL, Margarida	Avgda. Paral.lel, 186, pral,1a. 08015-BARCELONA
NIUBÒ i PRATS, Maria	Riera Pare Fita, 63, C 08350-ARENYS DE MAR
OLIVER i JAUME, Jaume	Ramon Muntaner, 51 7è,C 07010-CIUTAT DE MALLORCA (Illes Balears)
PEDRÓ, Francesc	Via Augusta, 293 08017-BARCELONA
PINTO i MARTÍ, Joan	Bòbila, 13, 2n,3a. 08004-BARCELONA
PLA i MOLINS, Maria	Dos de Maig, 194 08013-BARCELONA
PUIG i TORRELLAS, M.Dolors	Genissó, 15 08100-MARTORELLES (Vallès Oriental)
RENIU i TRESSERRAS, Miquel	Diagonal, 682 08034-BARCELONA
RIGAU, Irene	Ultònia, 13 17002-GIRONA
RIUS i SERRA, Pere	Teodora Lamadrid, 47 08022-BARCELONA
ROMIA i AGUSTÍ, M.Carme	València, 527, 6è,D 08013-BARCELONA
ROS i PUIG, Marta	Ultònia, 13 17002-GIRONA
ROURA i ROCA, Jaume	Trèvol, 20 08840-VILADECANS (Baix Llobregat)
SEBASTIÀ i VIDAL, Josep-Lluís	St. Antoni M. Claret, 23L, 3r, 2a. 43002-TARRAGONA

SERRA i ESTRUCH, Dolors	Roger de Flor, 279 08025-BARCELONA
TOUS i ÀLVAREZ, Joan-Lluís	Escola Rural, c/Jardí, s/n 25340-VERDÚ (Urgell)
TRIADÚ i FONT, Joan	Avgda. Príncep d'Astúries,9 08012-BARCELONA
VERDAGUER, Pere	4 carrer La Tour d'Auvergne 66000-PERPINYA (Rosselló) CATALUNYA DEL NORD
VILA i LLORENS, Elisenda	Padilla, 154, àtic, 2a. 08013-BARCELONA